

Brussel, de kikkerdie zichzelf opblaast

Vlaanderen wordt in het DHL-dossier op een ontnuchterende manier geconfronteerd met de macht van het 'derde gewest' Brussel. De koppige houding en het veto van de Brusselse gewestregering (en de Franstaligen) hebben onmiddellijke gevolgen voor de ontwikkeling van Vlaanderen. Wellicht herhaalt dat scenario zich bij dossiers zoals Brussel-Halle-Vilvoorde, de begroting, de financiering van de sociale zekerheid en de bespreking van transfers. De Vlaamse regering moet resoluut kiezen voor het Vlaamse belang, stellen GUIDO MOONS en JAN VAN DE CASTEELE.

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	België
Bevolking (2002)	60,20%	30,30%	9,40%	100%
Werkgelegenheidsgraad	63,50%	54,90%	54,50%	59,90%
Werkloosheidsgraad	4,90%	10,60%	14,70%	7,60%
Ongekwalificeerde uitstroom uit onderwijs	11,90%	16,10%	22,60%	14,30%
Betalingen RVA inclusief loopbaanonderbreking en tijdskrediet	50,60%	38,30%	11,10%	100%

Bron: Jaarverslag RVA 2003 en EAK 2002 TIJD Graphics

De kritiek van de Vlaamse regering dat Brussel wel graag profiteert van de lusten van 'Brussels National Airport', maar niet wil deelnemen in de lasten, is terecht. De reacties van Steve Stevaert en van Louis Tobback doen vermoeden dat zelfs de sp.a - een partij die zich vaak op afstand houdt van het communautaire debat - heeft begrepen dat Brussel zich onredelijk opstelt. De financiële solidariteit met Brussel is voor Vlaanderen geen evidentie meer.

De arrogantie van Brussel is niet nieuw. Het respect voor de Nederlandstaligen in de hoofdstad is lamentabel. Zoals het politieke kaartspel nu wordt gespeeld, is Vlaanderen volop Brussel aan het verliezen: het taalhoffelijkheidsakkoord, het installeren van de zogenaamd toegevoegde rechters, het onlangs weer betwijfelen van de Brusselse taalakkoorden, de aanspraken op een uitbreiding van Brussel in Vlaams-Brabant. Het zijn allemaal aanwijzingen dat in een vastlopend federaal model Brussel stap voor stap wordt afgescheurd en vervreemdt van Vlaanderen.

En tegen die achtergrond blijven de Brusselaars voor de oplossing van hun financiële problemen wel telkens weer een beroep doen op Vlaamse centen.

Vlaanderen heeft zich bij de staatshervorming vergist. Brussel mocht de pretentie krijgen van een derde gewest en werd het breekijzer om de Vlaamse meerderheid in de federale staat België om te zetten in de zwakke één-tegen-twee positie.

Dat inzicht kwam laat. In de resoluties van het Vlaams Parlement van 3 maart 1999 werd niet langer gesproken over het 'derde gewest'. Wel erkende men de 'specificiteit' van Brussel en stelde men voor Brussel inderdaad 'anders' - lees genereuzer - te benaderen dan gelijk welke andere Vlaamse stad. Aan die Vlaamse soepelheid moet maar eens een einde komen.

Moet Vlaanderen Brussel dan afschrijven? Helemaal niet. Wel moet Vlaanderen de heren van Brussel op hun plaats zetten en het statuut van Brussel-derde-gewest opnieuw ter discussie stellen en afbouwen. Dat vergt een portie politieke moed, want het gehuil vanuit Franstalige hoek zal in de aanvangsfase oorverdovend zijn. Nuchtere zakelijkheid én kordaatheid zijn sterkere wapens dan hysterie.

Met de 'weerstand' tegen de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde is een tweede incident in de maak. En straks volgt nog meer commotie, over de essentie van het communautaire dossier: de tegenstellingen op sociaal-economisch vlak.

De werkloosheid blijft vooral in Wallonië en Brussel een structureel probleem (zie tabel). De cijfers tonen vooral aan hoe de 'Belgische' score het regionale verschil verbergt.

RVA-budget

De Vlaamse socialisten - sterker in een goede relatie met Elio Di Rupo - verdoezelen het probleem. 'Er rammelt iets aan de beeldvorming over de verdeling van het RVA-budget', zegt Steve Stevaert. 'De man in de straat is ervan overtuigd dat Wallonië bovenmatig veel krijgt. Zoem je in op de cijfers, dan merk je dat dat niet zo is. Het budget valt bijna in twee gelijke delen uiteen'. (De Tijd van 14 augustus). Is dit Hasseltse wiskunde?

Vlaanderen (60,2 procent van de bevolking, cijfers 2002) telt 45,6 procent van de volledig werklozen, Wallonië (30,3 procent van de bevolking) 41,4 procent en Brussel (9,4 procent van de inwoners) 13 procent. De uitgaven voor volledige werkloosheid bedragen afgerond 2,4 miljard euro, die voor brugpensioenen 0,8 miljard en die voor loopbaanonderbreking en tijdskrediet 0,3 miljard.

Niet alleen de uitgaven van de RVA zijn uit balans. Ook via de RVA-inkomsten (Vlaanderen betaalt 64 procent) stroomt geld naar Wallonië en Brussel. En transfers zijn er ook via de federale begroting (1,23 miljard euro) en de financiering van de regio's (1,3 miljard) euro). De KBC-transfercijfers (5,4 miljard per jaar) zijn bekend. Wie dan ook nog het groter aandeel van Wallonië in de schuldopbouw en van Vlaanderen in de afbetalingen meerekent, komt aan bijna het dubbele van dit bedrag.

Waarom treedt de arbeidsinspectie malser op in het zuiden van het land en worden Vlaamse bedrijven meer gecontroleerd en gesanctioneerd? Waarom is in Wallonië de overheidstewerkstelling zo veel omvangrijker dan in Vlaanderen? Waarom zijn de cijfers over werklozencontrole in Wallonië lachwekkend of is de arbeidsmobiliteit naar Vlaanderen zo beperkt? Om welke reden werden Vlaamse CAO's vanuit Wallonië de grond ingeboord?

Het besef groeit dat zo goed als alle sociaal-economische en zelfs veel maatschappelijke dossiers vandaag communautair gekleurd zijn. Noord en zuid worden in de kunstmatige Belgische constructie geconfronteerd met 'andere' problemen: naast de arbeidsmarkt zijn er ook de verschillen in gezondheidszorg, de andere visie op fiscaliteit, begroting en schuldafbouw, op mobiliteit, verkeersveiligheid, ecologie, demografische stabiliteit, migratie, justitie, veiligheid

...

Die problemen kunnen efficiënter worden aangepakt op het regionale niveau. Laat Vlamingen (en Walen) dat naar eigen inzicht regelen. Als de Belgische structuren dat verhinderen, kiest Vlaanderen beter voor een eigen weg, een weg naar een Vlaamse staatsvorming.

Goede afspraken

En nu even terug naar Brussel. Alleen in een duidelijk scenario van Vlaamse staatsvorming zullen Brusselse Franstaligen, migranten en buitenlanders beseffen dat er voor de hoofdstad geen weg is zonder goede afspraken met Vlaanderen. Afspraken over een billijke taalregeling, over investeringen in kennis van het Nederlands, over de aanpak van de werkloosheid, het organiseren van degelijk bestuur, over het begraven van elke ambitie over de uitbreiding van de stad in Vlaams-Brabant. In dit kader moeten de financiële akkoorden worden herzien.

Het is aan de Vlaamse regering de Vlaamse belangen te verdedigen. Maar dan liefst kordaat. Het DHL-verhaal kan de versneller zijn naar een versnelde staatsvorming, waarbij Brussel een eigen plaats krijgt: die van een grote 'stad', weliswaar met een Europese functie, gelegen in Vlaanderen en dus deels ook afhankelijk van Vlaanderen.

Vandaag doen de heren van Brussel eerder denken aan de fabel van La Fontaine over de kikker die zichzelf opblaast. Aan Vlaanderen uit te maken of die Brusselse vlieger al dan niet opgaat.

De Franstaligen dreigen al eens met de fameuze 'alarmbel'. Laat ze die maar rinkelen. Zo versnellen ze de val van een regering, nieuwe verkiezingen, de ontwikkeling van nog meer Vlaamse ratio en de verdamping van een staat uit de eerste helft van de negentiende eeuw. Wij én zij worden er beter van.

De auteurs zijn respectievelijk algemeen voorzitter van de Vlaamse Volksbeweging en hoofdredacteur van het maandblad Doorbraak

01:00 - 05/10/2004

Copyright © De TIJD